

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 27/12
Luxemburg, 15 martie 2012

Hotărârea în cauza C-453/10
Jana Pereničová și Vladislav Perenič/SOS financ spol. s r. o.

O legislație națională poate prevedea nulitatea unui contract încheiat între un consumator și un comerciant care cuprinde o clauză abuzivă dacă astfel se asigură o mai bună protecție a consumatorului

Astfel, deși dreptul Uniunii nu urmărește, în principiu, decât eliminarea clauzelor abuzive, el permite totuși statelor membre să asigure consumatorului un nivel de protecție mai ridicat

Potrivit Directivei 93/13¹, clauzele abuzive inserate într-un contract încheiat cu un consumator de către un vânzător sau un furnizor, impuse de acesta, nu creează obligații pentru consumator. În această privință, o clauză trebuie considerată ca fiind abuzivă în cazul în care, în contradicție cu cerința de bună-credință, provoacă un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract, în detrimentul consumatorului. Cu toate acestea, contractul care cuprinde o astfel de clauză continuă să angajeze părțile în cazul în care poate continua să existe fără aceasta.

Doamna Pereničová și domnul Perenič au obținut un credit de 150 000 SKK (4 979 de euro) de la SOS, instituție nebanară care oferă credite de consum în temeiul unor contracte standardizate. Potrivit contractului de credit, împrumutul trebuie rambursat în 32 de rate lunare în cuantum de 6 000 SKK (199 de euro), la care se adaugă a treizeci și treia rată, egală cu valoarea creditului acordat. Beneficiarii creditului sunt astfel obligați să ramburseze o sumă de 342 000 SKK (11 352 de euro).

Dobânda anuală efectivă (DAE) a creditului – și anume suma cheltuielilor legate de acesta aflate în sarcina consumatorului – a fost stabilită în contractul respectiv la 48,63 %, în condițiile în care, potrivit calculului efectuat de instanța slovacă de trimitere, aceasta se ridică de fapt la 58,76 %.

Doamna Pereničová și domnul Perenič au introdus o acțiune la Okresný súd Prešov (Tribunalul Departamental Prešov, Slovacia) pentru a se constata că contractul lor de credit conține mai multe clauze abuzive, cum ar fi indicarea inexactă a DAE, și solicită de asemenea acestei instanțe să constate nulitatea întregului contract.

Instanța slovacă întreabă Curtea dacă directiva îi permite să constate nulitatea unui contract de credit de consum care cuprinde clauze abuzive atunci când o astfel de soluție ar fi mai avantajoasă pentru consumator. Astfel, după cum precizează instanța națională, în cazul declarării nulității, consumatorii vizați ar fi obligați să plătească doar dobânzile de întârziere, la un nivel de 9 %, și nu toate cheltuielile aferente creditului acordat, care ar fi mult mai mari decât aceste dobânzi.

În hotărârea pronunțată, Curtea amintește mai întâi că obiectivul urmărit de directivă constă în eliminarea clauzelor abuzive incluse în contractele de credit de consum, menținând totodată, dacă este posibil, validitatea întregului contract, iar nu în anularea tuturor contractelor care conțin astfel de clauze.

În continuare, în ceea ce privește criteriile care permit să se aprecieze dacă un contract poate continua să existe efectiv fără clauzele abuzive, Curtea relevă că trebuie aplicată o abordare

¹ Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii (JO L 95, p. 29, Ediție specială, 15/vol. 2, p. 273).

obiectivă, potrivit căreia situația uneia dintre părțile la contract, în speță consumatorul, nu poate fi considerată criteriul determinant care decide soarta viitoare a contractului. Prin urmare, directiva se opune ca, la aprecierea aspectului dacă un contract care conține una sau mai multe clauze abuzive poate continua să existe fără clauzele menționate, să fie luate în considerare numai efectele avantajoase pentru consumator ale anulării contractului în totalitate.

Cu toate acestea, Curtea constată că directiva nu a realizat decât o armonizare parțială și minimală a legislațiilor naționale privind clauzele abuzive, recunoscând totodată statelor membre posibilitatea de a asigura consumatorilor un nivel mai ridicat de protecție decât cel pe care aceasta îl prevede. Prin urmare, **directiva nu se opune ca un stat membru să prevadă, cu respectarea dreptului Uniunii, o reglementare națională care permite să se declare nulitatea întregului contract încheiat între un comerciant și un consumator și care conține una sau mai multe clauze abuzive atunci când se dovedește că aceasta asigură o protecție mai bună a consumatorului.**

În final, Curtea răspunde că o practică comercială care constă în menționarea într-un contract de credit a unei DAE mai mici decât cea reală reprezintă o informație falsă cu privire la costul total al creditului care trebuie calificată drept o practică comercială înșelătoare în temeiul Directivei privind practicile comerciale neloiale², în măsura în care determină sau poate determina consumatorul mediu să ia o decizie comercială pe care nu ar fi luat-o în altă situație. Potrivit Curții, deși această împrejurare poate fi luată în considerare, printre alte elemente, pentru constatarea caracterului abuziv al clauzelor unui contract în temeiul Directivei privind clauzele abuzive, totuși aceasta nu este de natură să stabilească automat și numai ea însăși caracterul abuziv al acestor clauze. Astfel, trebuie examinate toate împrejurările proprii cazului în speță înainte de calificarea clauzelor în discuție. De asemenea, constatarea caracterului neloial al unei practici comerciale nu are efecte directe în ceea ce privește problema dacă contractul în ansamblul său este valid.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Instanța națională are obligația de a soluționa cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Claudiu Ecedi-Stoisavlevici ☎ (+352) 4303 3720

² Directiva 2005/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2005 privind practicile comerciale neloiale ale întreprinderilor de pe piața internă față de consumatori și de modificare a Directivei 84/450/CEE a Consiliului, a Directivelor 97/7/CE, 98/27/CE și 2002/65/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 al Parlamentului European și al Consiliului („Directiva privind practicile comerciale neloiale”) (JO L 149, p. 22, Ediție specială, 15/vol. 14, p. 260).